



Ангел Каралийчев

Защо ракът отрязва
опашката на котака

Дядо Адам воденичаринът подир пладне легна в градинката, под крушата, да си подремне. До главата му се настани неговият мързелив чер котак и взе да си прозява.

– Мъркай! – рече дядо Адам. – Когато предеш тънко над главата ми, много сладко спя.

– Не ща! – отвърна котакът.

– Защо не щеш?

– Защото не си ми донесъл нито една рибица, да хапна и аз като хората. Всичко съм ял: и пилета, и птичета от гнездата по дърветата, само мишка или рибка няма кой да ми хване. Тъй ще си умра с отворени очи за риба.

Дядо Адам се натъжи. Стана, взе чешмировата си тояжка и слезе към реката. Тихо си течеше Етър надолу. Пеперудки като цветчета трепяха над подмолите. А в подмолите шетаха зелени раци с мустаци.

– Етъре! – викна дядо Адам. – Я ми изхвърли на брега една кротушка рибка!

– Защо ти е? – попита реката.

– За нашия котарак. Изяде ме за риба тоз глупак.

– Не давам риба на котака.

– Защо не даваш?

– Защото вчера изяде дечицата на славейчето.

– Ще дадеш!

– Няма да дам!

– Бой ще има тук под кривата върба! – закани се дядо Адам.

– Бий ме, ако не те е грях да биеш водата, дето ти кара воденицата.

Ала дядо Адам се беше разлютил, замахна с тояжката си и тупа-лупа – почна да налага реката. Тогава реката се оскърби, запени се, зашумя и рече:

– Ще ти дам да разбереш как се бие река Етър!

И дръпна водите си. Върна се назад към балканското езеро, откъдето беше дошла. Коритото и бърже пресъхна. От една рача дупка се показа един рак кривокрак, навири единия си мустак и запълзя към речния бряг. Най-напред протегна щипката си и ощипа дядо Адама за босия крак. Дядо Адам подскочи като яре и търти към къщи да си върже ранения крак с варено еньовче. Ракът потегли заднишком към воденицата. Влезе в градинката под крушата, разтвори своята щипка като ножица и – щвък! – отрязва опашката на ленивия котак. Котакът измяука и се метна на покрива. Покатери се горе върху плочата на комина. Ракът се спря, помисли с малката си глава и рече: „Щом няма вода в реката, я да

стана птичка. Ще се кача на някое дърво, ще влезе в някое птиче гнездо и погледж, че ми пораснали криле. Ще хвърча все назад.“ И той бодро запълзя по кората на една трънлива круша. В клоните намери едно свраче гнездо. Свраката тъкмо мътеше. Ракът я ошипа за опашката и тя рече: гааа! Побягна от гнездото. Тогава нейният гостенин се намърда на мястото ѝ, па навири мустаци:

– Добре съм тука. От тия яйца ще измътя рачета вместо сврачета.

Свраката го попита:

– Защо не си стоиш в подмолите?

– Защото реката Етър върна водата си и аз останах на сухо.

– Че защо я върна?

– Защото дядо Адам я би с тоягата си.

– Чакай, аз ще го науча него! – разсърди се свраката и хвъркна към дядовата Адамова градинка. Видя калпака му на тревата, спусна се, хвана го с човка и отлетя към близкото блато. Пусна калпака в тинята. Жабите се разврякаха: „Корона падна от небето за нашия цар!“

След това свраката пое към Балкана. Намери лисицата и викна:

– Слушай, сестро, ти си най-умната. Едно време моята прабаба пушна на твоята прабаба цяла бучка сирене. Дай сега ти пък един съвет!

– Казвай какво има! – дигна очи нагоре лисицата.

Свраката разказа каква е работата и лисицата я научи как да постъпи. Дигна се оттам кака сврака и право на езерото, където се беше прибрала реката Етър. Качна на брега. Почука с човка три пъти върху едно камъче. От синьото езеро излезе един голям червен жабок с жълта корона – царят на езерото – и попита:

– Какво искаш?

– Искам реката Етър да се върне пак в коритото си.

– Не я пушам! – извика жабокът. – Моята дъщеря не е цигански тьпан, че да я тупат с чемширови тояги!

и потъна в езерото. Тогава свраката се наведе, клъвна с човка едно камъче. Пусна го във водата. Върна се, намери второ, трето, четвърто. Цели три дни пушца камъчета.

На четвъртия ден жабокът се показа разтревожен:

– Докога мислиш да пушаш камъчета в моята държава?

– Докато пресуша езерото.

– Чувай, махай се от главата ми! Ей сега ще проводя дъщеря си пак да потече надолу.

Свраката се поклони и си тръгна. Подире и зашумя реката. Когато воденицата затрака, обърна се сърцето на рака.

– Ах, – рече той, – реката си е дошла. Какво сврако, сбогом! Напушам ти гнездото, защото ме напече сухото слънце.

Боя се да не ми пламнат хубавите мустаци. Ще се върна пак, когато грейне мокрото слънце. А ти внимавай, ако се измътят рачета вместо сврчета, да ми ги проводиш в реката! В туй време дядо Адам куцукаше в градината и си диреше калпака, а котакът стоеше на комина и го беше срам да слезе, защото нямаше опашка.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9083>]